

Keskushallinto

Valtiovarainministeriö

valtiovarainministerio@vm.fi

Sähköpostin otsikko: VM125:06/2007 Julkishallinnon perustietovarantojen rajapintamäärittelyn lausunto

Lausunto Julkishallinnon perustietovarantojen rajapinnat (PERA) -työryhmän tuloksista

Maanmittauslaitos esittää pyydettyä lausuntona seuraavaa:

Yleiset kannanotot lausuntopyynnössä esitettyihin asioihin:

1. Kannanottoja yhteisen rajapintaratkaisun (PERA-määrityksen) hyödyllisyydestä, käytökelpoisuudesta ja toimivuudesta ja miten niitä mahdollisesti voisi parantaa.

- Erityisesti on syytä huomioida ns. normihierarkian vaikutus näihin määrityksiin; monet yleiset ja toimialakohtaiset säädökset ja ohjeet koskevat jo kyseistä aihealuetta (esim. INSPIRE-direktiivi, paikkatietolaki ja -asetus, INSPIRE-tekniset ohjeet, JHS:t ja kansainväliset standardit) ja ne tulee ottaa tarpeen mukaan huomioon.
 - Ehdotetaan, että kokonaisuuden sijoittuminen aihealueeseen liittyvään Suomen normihierarkiaan kuvataan / selitetään (esim. kuva, ks. esiteltykalvot).
- Kansallisen määrittelytyön ei tulisi estää jo saavutettua paikkatietoimialan yhteentoimivuutta. Mm. OGC:n standardit ovat mahdollistaneet paikkatietoalalla ohjelmistojen ja palveluiden yhteentoimivuuden jo pitkään. Yksityinen sektori on sitoutunut näihin standardeihin ja toteuttanut yhteensopivuuden (esim. <http://www.opengeospatial.org/resource/products>).
 - PERA-määrityksen tulisi olla mahdollisimman hyvin sopusoinnussa muiden olemassa olevien arkkitehtuurien kanssa (esim. INSPIRE ai-neistolataus, luonnos: http://inspire.jrc.ec.europa.eu/reports/ImplementingRules/network/Draft_Technical_Guidance_Download_Services_v1.0.pdf).
- Hyvin toimiva rajapinta edellyttää yhteisesti hyväksyttyä tietomallia tiedonsiirtoa varten; dokumentit eivät juurikaan puutu mallintamiskysymyksiin. Skee-mamuunnokset rajapinnassa voivat muodostua vaikeiksi, jos mallinnus ei ole kunnossa.
 - Ehdotetaan, että viitataan esim. JHS 162:een (liite 4, kappale 1).
- Dokumenteista on vaikea havaita selkeät vaatimukset.
 - Ehdotetaan selkeää jaottelua siitä, mikä on vaatimus, mikä on suositus ja mikä on muuta taustatietoa.

Keskushallinto

2. Näkemyksiä siitä, miten MML voisi luonnosteltua yhteistä ratkaisua hyödyntää.
 - Paikkatietotoimialan ulkopuolisten palveluiden toteutuksessa voidaan todennäköisesti käyttää luonnosteltuja ratkaisuja (kunhan vaatimukset ovat selkeämmin kuvattu, ks. edellä).
 - Asiakkaiden laaja kirjo voi aiheuttaa ongelmia yhden yhteisen integraatioalustan (VIA) käyttöönotolle.
3. Näkemyksiä siitä, miten ja millä aikataululla MML kykenee ottamaan käyttöön määritellyn yhteisen ratkaisumallin tietovarantojen rajapintapalveluiden toteuttamisesta.
 - INSPIRE-direktiivin toimeenpanoaikataulu viitoittaa pitkälle paikkatietoalan aikataulun (ks. esim. <http://www.paikkatietoikkuna.fi/web/fi/aikataulu>).
 - Uusien projektien yhteydessä käyttöönoton mahdollisuutta selvitetään. Käyttöoikeudet ja roolit saattavat aiheuttaa ongelmia käyttöönotossa.
4. Näkemyksiä siitä, mitkä ovat välttämättömät edellytykset PERA-määritysten käyttöönotolle MML:ssa ja millaista tukea MML mahdollisesti tarvitsee käyttöönottoa ja soveltamista nopeuttamaan ja helpottamaan.
 - Määritysten tulee soveltua normihierarkian edellyttämien palveluiden kehittämiseen kansainvälisen ohjeistuksen mukaisesti.
 - Hyödyllisintä tukea ovat yhteiset VIA:n palvelukomponentit, joita tarvitaan toimialasta riippumatta.
5. Näkemyksiä siitä, mitkä ovat välttämättömät edellytykset PERA-määritysten käyttöönotolle laajasti julkisessa hallinnossa.
 - Osaamista ja motivointia on vahvistettava laajasti ainakin aineistoja ja palveluja tuottavissa organisaatioissa.
6. Näkemyksiä siitä, mitä riskejä ja haasteita PERA-määritysten käyttöönottoon liittyy.
 - Riskinä on sitoutumisen puute. Dokumenttien tarkkaa kohderyhmää ei ole määritelty (tietohallintojohtaja, ... kehittäjä, ...?).
 - Yhteiseurooppalaiset skeemat perustuvat englanninkielisiin skeemadokumentteihin. Niiden soveltaminen yhdessä JHS 170:n kanssa on haasteellista.
 - Valtion IT-palvelukeskus (VIP) on vaativan tehtävän edessä tukiessaan määritysten käyttöönottoa. Sen pitäisi pystyä tarjoamaan yhteiset tukipalvelukomponentit kaikkien käyttöön.
 - "Palvelurekisteri"-konsepti vaatii vielä hiomista ja selventämistä. Mikä on sen suhde yhteentoimivuusportaaliin ja muihin palveluja tuottaviin portaalisiin? Millaisia konsepteja käyttäen portaalit saadaan toimimaan sujuvasti yhdessä?
 - Esim.
<http://www.paikkatietohakemisto.fi/geonetwork/srv/en/csw?service=CSW&request=GetCapabilities>

Dokumenttikohtaiset kannanotot:**Tietovarantojen yhteinen rajapintaratkaisu (päädokumentti):**

- Kappale 10.2, s. 11: Nykytilan kartoituksen yhteenvedossa mainitaan INSPIRE:n mukaiset tiedostotoimitukset. Ko. tiedostomuodot ovat vahvistuneet vasta kartoituksen ajankohdan jälkeen eikä muutoinkaan ko. muotoisia tiedostotoimituksia kartoituksen hetkellä ollut olemassa.
 - Olisiko syytä poistaa viittaus INSPIRE:en?

Liite 4: Tekninen määrittely (yleinen osa)

- Ehdotetaan terminologian tarkistusta, esim. https sertifikaatti vs. SSL sertifikaatti vs. client sertifikaatti.
- Kappale 2.1, s. 5: Ehdotetaan lisättäväksi "...ei ole mahdollista eikä kannata käyttää..." (vrt. jo kansainvälisistä standardoinneista saavutettuja yhteentoimivuuden etuja ei kannata menettää).
- Kappaleet 2.1 - 2.3, s. 5-6: Ehdotetaan lisättäväksi täsmälliset määritelmät, mitä ovat minimaaliset yhteiset ratkaisut, perusratkaisut ja optionaaliset toiminnallisuudet ja kenelle ne on suunnattu.
- Kappale 4.1, s. 10: Sovellus-sovellus -sanomien rakenne ja tiedot:
 - Kutsuketju.Aloittaja.KayttajaTunnus (s.15), Palvelukutsu.Lahettaja.KayttajaTunnus (s.17): Tarkennettava, tarkoitetaanko näillä loppukäyttäjän tunnuksia vai ns. konetilejä, joilla rajapintapalvelut tunnistautuvat toisiin palveluihin?
 - Jos kyseessä on loppukäyttäjän tunniste, pitäisikö hyväksyä myös käyttötapaus, jossa loppukäyttäjää ei ole tunnistettu kutsuvassa sovelluksessa (pakollisuus)?
 - KayttajaTunnus -attribuutin pitäisi hyväksyä myös luottamusverkostojen kautta tulevat käyttäjätunnisteet (vrt. VIRTU:n 'kayttajatunniste%virasto.fi').
- Minkä tahon vastuulla metatietojen lisääminen on, VIA / Kutsuva järjestelmä? Miten voidaan jälkimmäisessä tapauksessa luottaa tietojen oikeellisuuteen?
- Kappale 5, s. 21: "Aineistojen siirto pohjautuu (S)FTP-pohjaiseen..." Ehdotus: tulee sallia myös http(s)-pohjaiset ratkaisut (jota mm. INSPIRE tulee käyttämään).

Liite 4.1: Tekninen määrittely (teknologiasidonnainen osa)

- Viittaukset Wikipediaan tulee korvata viittauksilla ko. standardeihin.
- Http:n ja https:n voisi ilmaista myös viitteinä; RFC 2616 http ja RFC 2818 http over TLS.
- Kappale 5.3, s. 9-10: Seuraavat virhekoodit eivät vastaa HTTP-standardissa (RFC 2616) määriteltyjä: 401.1 401/504 Timeout, toiminto ei ole onnistunut asetetussa määräajassa sekä 504.1 504 Sanomapohjainen reititys ei onnistu (sääntöjä ei ole määritelty).
 - Virhekoodit tulee muuttaa HTTP-standardin mukaiseksi.

14.9.2011

MML/14/09/2011

Keskushallinto

Liite 4.2: PERA aineistovälityksen ilmoitusten rajapintakuvaus

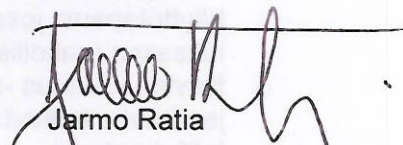
- Tulevatko liitteen mukaiset palvelun yleiset tiedot ja operaatioiden kuvaukset saataville rajapinnasta ohjelmallisesti (vrt. OGC GetCapabilities)?

Liite 6: PERA toimeenpano ja riskit

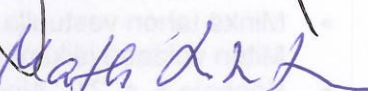
- Kappale 2.6, s. 8: Palvelurekisterin perustamisen tarve ei selviä PERA:n dokumentaatiosta. Liitteessä 4 (s. 10, 3.5.3) mainitaan, että palveluiden kuvauksille luodaan keskitetty paikka, jossa on myös tiedot organisaatioista, jotka käyttävät palveluita. Liitteessä 4.3 (s. 4, 5.1) määritellään palvelurekisteriä VIA:n tai jonkun muun VIP:in palvelun tarjoamaksi palveluksi. Toimenpidesuunnitelmassa (s. 7, 2.5) on kohta PERA:n vaatimuksista VIA-palvelulle, mutta palvelurekisteri ei sisälly siihen. Palvelurekisteristä on tehty oma toimenpide, jossa on vielä lisämäärytyksiä siihen nähden, mitä aiemmissa dokumenteissa on esitetty.
 - Dokumentaatioissa ei ole esitetty tarpeita, joilla palvelurekisterin perustaminen voidaan ottaa toimenpide-ehdotukseksi.
 - Mikäli palvelurekisterin perustaminen kuuluu PERA:n määrytyksiin, tulee se käsitellä johdonmukaisesti dokumentaatioissa.
 - Palvelurekisterin perustaminen on aikataulutettu kesälle 2011?

Maanmittauslaitos näkee PERA-määrytyksen erittäin tärkeänä ja sen käyttöönotolle on hyvät edellytykset.

Pääjohtaja

Jarmo Ratia

Tietohallintojohtaja

Matti Lisitsin

TIEDOKSI Pääjohtaja
Ylijohtaja
Maanmittausneuvokset
Olli Jokinen
Valtakunnalliset palveluyksiköt